

Nota dierenwelzijn

Inhoudsopgave

1. Waarom een nota over dierenwelzijn?	3
1.1 Collegeprogramma 2014-2018.....	3
1.2 Dierenwelzijn samenvattend.....	3
1.3 Leeswijzer	4
2 Hoe geeft de gemeente invulling aan dierenwelzijnswetten?	4
2.1 Wat is dierenwelzijn?	4
2.2 De Wet op de Dieren	6
2.3 De Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet (met ingang van 1 januari 2017 wet Natuurbescherming).	7
2.4 Burgerlijk Wetboek.....	9
2.5 Gemeentelijke vergunningen en rampenplan.....	9
2.6 Toezicht en handhaving.....	10
3 Hoe is het gesteld met dierenwelzijn in Pijnacker-Nootdorp	11
4 Educatie en voorlichting.....	13
5 Uitgaven t.b.v. dierenwelzijn Pijnacker-Nootdorp.....	13

1. Waarom een nota over dierenwelzijn?

1.1 Collegeprogramma 2014-2018

In het Collegeprogramma 2014-2018 is aangegeven dat we in 2016 uitzoeken hoe het staat met het welzijn van dieren binnen onze gemeente en een visie op dierenwelzijn presenteren inclusief voorstellen ter verbetering. Als resultaat daarvan is aangegeven dat we samen met lokale actoren en verenigingen de staat van het dierenwelzijn in de gemeente inventariseren.

1.2 Dierenwelzijn samenvattend

Dierenwelzijn¹ is een thema dat veel inwoners aanspreekt. In deze nota maken we onderscheid tussen gehouden dieren en in het wild levende dieren. Inwoners houden verschillende gezelschapsdieren en willen vaak iets doen voor dieren. Tegenover deze dieren hebben wij als mens verplichtingen. Zo hebben we een zorgplicht en mogen we niet zomaar alles doen met dieren. We hebben zelfs een extra zorgplicht, omdat dieren in een dorp of stad in hoge mate van de mens afhankelijk zijn. Dieren horen bij de samenleving. Waar mensen leven, zijn dieren en veel mensen beschouwen een huisdier als een volwaardig gezinslid. Een gemeente zonder dieren zou minder levendig en veelzijdig zijn en zou zelfs een saaie uitstraling krijgen. Alle dieren, zowel huisdieren als in het wild levende dieren, verdienen dan ook onze zorg en aandacht. Zeker in een gemeente waarin zoveel natuur- en recreatiegebied aanwezig is en waar het 'natuurlijk buiten genieten' is (Natuurlijk Pijnacker-Nootdorp).

Het is dan ook goed om te horen van organisaties die betrokken zijn bij dierenwelzijn, zoals de dierenambulance en de dierenbescherming, maar ook bijvoorbeeld lokale dierenartsen, dat het met het dierenwelzijn in Pijnacker-Nootdorp over het algemeen positief is gesteld. Een van de dierenartsen in onze gemeente gaf aan: "de inwoners zijn goed voor hun dieren en hebben er het beste mee voor". Dieren worden over het algemeen met respect behandeld. Ook de dierenambulance gaf aan weliswaar dieren te moeten opvangen, maar dat dit over het algemeen niet gaat om mishandelde dieren. Kortom, positieve signalen vanuit het veld wat betreft de staat van dierenwelzijn in onze gemeente.

---

¹ Dierenwelzijn betekent dat dieren geen honger, dorst of pijn lijden, beschermd worden tegen stress en ziektes en soorteigen gedrag kunnen vertonen. De bescherming van dierenwelzijn is in landelijke wetgeving vastgelegd, onder andere in de Wet Dieren en de Flora- en Faunawet.

Ten aanzien van dit onderwerp is landelijk veel gereguleerd. Aan deze wet- en regelgeving hebben mensen met huisdieren zich te houden, maar ook de gemeente bij besluiten en handelingen die invloed kunnen hebben op het welzijn van dieren. Daar doen we momenteel al veel aan, waarbij we enerzijds invulling geven aan wettelijke verplichtingen en anderzijds lokaal beleid toepassen, bijvoorbeeld door educatie en voorlichting en maatregelen in de openbare ruimte, zowel in stedelijk gebied als in de natuur, die het welzijn van in het wild levende dieren bevorderen.

Dierenwelzijn in Pijnacker Nootdorp

Pijnacker Nootdorp erkent met deze nota het belang van dierenwelzijn in alle facetten. We doen al veel aan dierenwelzijn en gesterkt door de signalen vanuit het veld, dat het dierenwelzijn in onze gemeente over het algemeen niet in het geding is, er landelijk veel is gereguleerd en dat elke eigenaar verantwoordelijk is voor het welzijn en de gezondheid van zijn dieren, vinden wij het niet nodig om nieuw of aanvullend beleid te formuleren. Uit oogpunt van deregulering en efficiënte inzet van overheidsmiddelen gaan wij terughoudend om met aanvullende gemeentelijke regels.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze nota bieden we een overzicht van de wettelijke taken en bevoegdheden van de gemeente op het gebied van dierenwelzijn. In hoofdstuk 3 geven we een beeld van de staat van dierenwelzijn in onze gemeente en in hoofdstuk 4 gaan we nader in op het belang van educatie en voorlichting, voordat we met hoofdstuk 5 inzicht geven in de kosten die gemoeid zijn met dierenwelzijn in onze gemeente.

2 Hoe geeft de gemeente invulling aan dierenwelzijnswetten?

In Nederland kennen we twee belangrijke wetten die betrekking hebben op dierenwelzijn: de Wet dieren en de Flora- en faunawet. Uitgangspunt van beide wetten is dat dieren een eigen intrinsieke waarde hebben. Daarmee wordt bedoeld dat dieren een eigen waarde bezitten onafhankelijk van hun nut of schade voor de mens. De laatstgenoemde wet wordt op 1 januari 2017 vervangen door de Wet natuurbescherming. Voordat we op deze wetten nader ingaan, beschrijven we eerst wat wij onder dierenwelzijn verstaan.

2.1 Wat is dierenwelzijn?

Dierenwelzijn betekent dat dieren geen honger, dorst of pijn lijden, beschermd worden tegen stress en ziektes en soorteigen gedrag kunnen vertonen. De bescherming van dierenwelzijn is in landelijke wetgeving vastgelegd, onder andere in de Wet dieren en de Flora- en faunawet.

Dieren zijn onlosmakelijk verbonden met het leven in Pijnacker-Nootdorp. Binnen de grenzen van de gemeente bevinden zich tal van dieren. De inwoners houden verschillende gezelschapsdieren als honden, katten, konijnen en exotische dieren zoals slangen en schildpadden. In het buitengebied en op enkele plaatsen binnen de bebouwde kom bevinden zich landbouwhuisdieren, zoals varkens, schapen en koeien. Ook kennen we schaapskuddes voor het begrazen van een deel van de bermen.

De bebouwde omgeving vormt een belangrijk leefgebied voor veel dieren zoals huismussen, gierzwaluwen, vleermuizen, egels, duiven en eenden. Door de grote verscheidenheid aan milieus (parken, sloten, vijvers, tuinen) is de biodiversiteit vaak groter dan in het intensief beheerde agrarische gebied, waar weidevolgels als grutto en Kievit leven, maar ook marterachtigen als de hermelijn, wezel en bunzing.

Ook kennen we in onze gemeente losloop gebieden voor honden en voorzieningen als maneges, paardenhouderijen, dierenpensions, hondenscholen en hondenfokkers. Hiernaast zijn er nog evenementen zoals de traditionele kortebaandraverij en ringsteken tijdens de Oranjefeesten. In onze gemeente hebben we tevens dierenartsen, dierenklinieken en een dierencrematorium.

Natuurlijk Pijnacker Nootdorp Natuurlijk buiten genieten

Pijnacker Nootdorp heeft veel groene ruimte. Het grote natuur en recreatiegebied Buytenhout biedt vele mogelijkheden voor recreatie en buitensporten zoals paardrijden. Het landschap is heel divers, met bosgebieden, heuvels en nat grasland waar runderen en andere grazers vrij rondlopen. Voor liefhebbers van het Hollandse landschap biedt de Groenzoom prachtige uitzichten. Het Oude Leedegebied leent zich samen met het vogelgebied de Akerdijkse plassen goed voor lange wandel en fietstochten. Allemaal gebieden waar tal van vogelsoorten wonen: van sprinkhaanzager tot krakeend en van de mooie lepelaar tot de grote zaagbek. Vanuit het riet hoort u in de lente en de zomer de blauwborst, de karekiet en bij schemering misschien de roerdomp. De grote bont specht en de groene specht voelen zich in het ouder wordende bos steeds beter thuis, omdat zij broeden in dode bomen. Op en rond het water ziet u verschillende eendensoorten. Mezen, merels, roodborstjes en winterkoninkjes zijn vaste bosbewoners. Rovers als de havik, buizerd en sperwer loeren vanuit de boomtoppen of hoog in de lucht naar prooi in de polder. Vos, hermelijn en vele kleinere zoogdieren als egels en bosmuisjes hebben er hun plek gevonden.

De gemeente vindt het belangrijk dat mens en dier hier goed naast elkaar kunnen leven. Dieren zijn niet alleen belangrijk, leuk en nuttig voor mensen, maar dieren hebben ook een eigen waarde. En dat is van betekenis voor de manier waar op we in onze samenleving met dieren omgaan. Daarbij is elke eigenaar verantwoordelijk voor het welzijn en de gezondheid van zijn dieren en moet die zich houden aan regels voor huisvesting en verzorging.

2.2 De Wet dieren

De Wet dieren is de belangrijkste wet met betrekking tot gehouden dieren (onder andere landbouwhuisdieren en gezelschapsdieren). Deze wet richt zich op dieren met een eigenaar. Het is het belangrijkste wettelijk kader van het dierenwelzijn. Deze wet is in 2013 in werking getreden en is een kaderwet waarin vele voorgaande wetten (zoals de Wet op de dierenbescherming) omtrent dieren(welzijn) zijn opgegaan. De wet gaat in op de intrinsieke waarde, hetgeen inhoudt dat dieren met respect behandeld moeten worden en dat dieren niet nodeloos in hun welzijn mogen worden benadeeld. Het is daarmee verboden om (aangewezen) dieren pijn te doen, letsel te veroorzaken, de gezondheid of het welzijn te beschadigen en dieren de nodige zorg te onthouden, te doden of een dier als prijs, gift of beloning uit te reiken. De Wet dieren is uitgewerkt in het Besluit houders van dieren. Hierin wordt op detailniveau geregeld wat is toegestaan en niet toegestaan voor onder meer het houden van dieren voor landbouwdoeleinden, het houden van dieren voor een vertoning etc. Daarnaast zijn er welzijnseisen voor dieren, waarin is geregeld waaraan je moet houden om daarmee het welzijn en de gezondheid van dieren te waarborgen. Er zijn bijvoorbeeld eisen voor huisvesting, verzorging, fokken en het scheiden van dieren.

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor de verwijdering van dode dieren in de openbare ruimte. Voor de uitvoering hiervan heeft de gemeente een overeenkomst met de dierenambulance. Deze ruimt de kadavers op en zorgt ervoor dat de dode dieren op de juiste wijze worden afgevoerd. Ook via het meldpunt Leefomgeving komen meldingen van dode dieren binnen, die dan door het gemeentelijk Servicebedrijf worden opgehaald. Verder haalt de dierenambulance gewonde, ontsnapte huisdieren op, maar ook gewonde wilde dieren als ganzen, eenden en zwanen. Honden en katten worden gebracht naar Stichting Streekdierentehuis 't Julialaantje in Rijswijk, waar de

gemeente een overeenkomst mee heeft. Overige dieren die de dierenambulance ophaalt, worden gebracht naar bijvoorbeeld Vogel en Egelopvang en Serpo. Inwoners kunnen hun dode huisdieren afgeven bij een dierenarts, dierenambulance of het dierencrematorium.

2.3 De Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet (met ingang van 1 januari 2017 wet Natuurbescherming).

De Flora- en faunawet ziet toe op in het wild levende plant- en diersoorten en de Natuurbeschermingswet gaat over de bescherming van leefgebieden. Beide wetten gaan samen met de Boswet per 1 januari 2017 op in de nieuwe wet Natuurbescherming. Binnen de gemeente Pijnacker-Nootdorp zijn geen beschermde natuurgebieden aanwezig. Daarom is voor de nota Dierenwelzijn vooral de Flora- en faunawet van belang. De Flora- en faunawet heeft tot doel de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. In deze wet staat dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten, alsmede hun directe leefomgeving. Het begrip zorg wordt in de wet als volgt omschreven: iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten schadelijke gevolgen voor flora en fauna veroorzaakt is verplicht dergelijk handelen achterwege te laten. De schadelijke gevolgen (verstoren, vernielen, verwonden, doden) hebben niet alleen betrekking op de soorten en individuen (ook eieren) maar ook op het leefgebied zoals beschermde verblijfplaatsen (bijvoorbeeld van vleermuizen en huismussen).

Bij alle ruimtelijke plannen of de uitvoering daarvan worden schadelijke gevolgen voor flora en fauna, zoveel mogelijk vermeden door het werken volgens een gedragscode Flora- en faunawet en het opstellen van werkprotocollen waarmee invulling wordt gegeven aan zorgvuldig handelen. De gemeente is bevoegd gezag bij activiteiten die vallen onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en moet bij het van kracht worden van de nieuwe wet Natuurbescherming kunnen beoordelen of een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) Flora- en faunawet (of wet Natuurbescherming) vereist is. De gemeente heeft een onderzoeksplicht beschermde soorten en moet zelfstandig kunnen beoordelen of een vvgb Flora- en faunawet (of natuurbeschermingswet) noodzakelijk is. Wanneer de nieuwe wet Natuurbescherming van kracht wordt, wordt de gemeente ook verantwoordelijk voor de inhoudelijke toetsing aan de Natuurbeschermingswet. Deze taken lagen voorheen bij Rijk en provincie. Toezicht en handhaving komen ook bij de gemeente te liggen (lag voorheen bij Rijksdienst voor ondernemend Nederland).

Maatregelen die door de gemeente worden genomen ten behoeve van het welzijn van in het wild levende dieren:

Aanbrengen van nestvoorzieningen in de nieuwbouw aan de Emmastraat ten behoeve van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen.

Aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen aan de Delftsestraatweg.

Inrichten van ecologische zones met schuilplekken om de veiligheid van dieren te vergroten door het aanbrengen van takkenrillen en wortelkluiten.

Aanbrengen van paddentegels.

Aanbrengen van uitklimstrips in trottoirkolken om amfibieën (en andere dieren) de gelegenheid te geven uit de kolk te klimmen als ze er in getuimd zijn.

Aanleggen van wegen langs watergangen zonder stoepanden en trottoirkolken om te voorkomen dat amfibieën (en andere dieren) in de kolken vallen.

Aanleggen van faunapassages onder wegen.

Inrichten van tijdelijk broedgebied voor oeverzwaluwen in de Boezem.

Een aantal keer per jaar door een schaapskudde begrazen van de natuurlijke bermen.

Aanplanten van bosplantsoen op de overgang van de wijk naar het buitengebied voor vogels en kleine zoogdieren.

De gemeente heeft in 2012 de ecologische kaart vastgesteld. In dit document wordt het netwerk van leefgebieden en verbindingzones beschreven binnen onze gemeentegrenzen. Binnen dit netwerk is de inrichting en het beheer gericht op de duurzame instandhouding (gunstige staat van instandhouding) van populaties van wilde planten en dieren. Dieren vinden hier de essentiële onderdelen van hun leefgebied (voldoende voedsel door ecologisch beheer), voldoende voortplantingsgelegenheid en voldoende schuilplaatsen (bijvoorbeeld door het aanleggen van takkenrillen en stobbenhopen). Schuilgelegenheden zijn van essentieel belang voor het welzijn van in het wild levende dieren. Ze bieden bescherming tegen predatoren, zoals honden en katten, overwinteringsplek voor amfibieën en voortplantingsplek voor egels, winterkoning enzovoort en trekken allerlei dieren aan. Op de volgende foto is te zien hoe ecologische zones met schuilplekken worden ingericht om de veiligheid van dieren te vergroten, door het aanbrengen van takkenrillen en wortelkluiten (nollen). Hierin of hieronder kunnen dieren zich verschuilen (foto Klapwijkse Knoop).

Naast deze natuurlijke schuilplekken brengen we, onder andere bij reconstructie Pijnacker-Noord en bij de inrichting van Keijzershof, zogenaamde uitklimstrips en trottoirkolken aan om amfibieën (en andere dieren) de gelegenheid te geven uit de kolk te klimmen als ze er in getuimd zijn.

2.4 Burgerlijk Wetboek

Veel mensen houden dieren uit liefde. Het gaat daarbij niet alleen om honden en katten, maar ook om andere dieren als konijnen, vogels en reptielen. Over het algemeen worden de dieren goed verzorgd en bereiken ons geen alarmerende berichten. Neemt niet weg dat dieren soms aan hun lot worden overgelaten, lopen ze weg of is de eigenaar niet meer in staat om voor het dier te zorgen. De gemeente is op basis van het Burgerlijk Wetboek verplicht om gevonden dieren minimaal twee weken op te vangen en te verzorgen. In deze twee weken kan de eigenaar het dier terughalen. Na deze wettelijke termijn wordt het eigendom van de dieren overgedragen aan het opvangcentrum waar het dier zich op dat moment bevindt.

Vanuit de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kunnen politie en GGD huisdieren gedwongen laten opnemen bij huisuitzettingen, detenties of vanwege gezondheidsrisico's. Deze gedwongen opvang valt conform de Awb ook onder de bevoegdheid van het college. Hier geldt een maximale opvangtermijn van 13 weken. Sinds 15 september 2015 zijn wilde zoogdieren niet meer toegestaan in het circus of bij een ander optreden. Ook mogen deze dieren niet meer voor dit doel worden vervoerd.

2.5 Gemeentelijke vergunningen en rampenplan

De gemeente is verantwoordelijk voor een groot aantal onderwerpen, inclusief het afgeven van vergunningen die daarmee samenhangen. Een aantal daarvan is relevant voor onderwerpen in deze nota. Bijvoorbeeld in relatie tot de vestiging en uitbreiding van veehouderijbedrijven, schuilstallen en evenementen met dieren. De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) regelt de omgevingsvergunning. Dit is een geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, natuur en milieu. Deze kan bijvoorbeeld relevant zijn bij de bouw of uitbreiding van een dierenasiel. Ook is er de evenementenvergunning, waarin vereisten en beperkingen opgenomen kunnen worden. Hiernaast is soms een omgevingsvergunning vereist. Bijvoorbeeld als een evenement zich afspeelt in of nabij een natuurgebied en verstoring van de aldaar aanwezige dieren aan de orde is.

In het rampenbestrijdingsplan heeft de gemeente maatregelen opgenomen voor de opvang van mens én dier. Het gaat dan om huisdieren. Als er een ramp gebeurt, waarbij veel mensen inclusief huisdieren moeten worden opgevangen, worden asielen gezocht waar deze dieren kunnen worden opgevangen. Huisdieren mogen niet bij de mensen worden opgevangen wegens hygiëne en

veiligheid. Voor boerderij dieren (schapen, paarden, koeien, varkens etc.) heeft de beroepsgroep afspraken gemaakt in LTO verband. Wanneer deze dieren in een noodsituatie verkeren, is voor het redden vaak specifieke ervaring en kennis nodig. De brandweer is hiervoor getraind.

Voor in het wild levende dieren is met name vissterfte van belang. Wanneer vissterfte optreedt wordt dit meestal gemeld bij de gemeente of bij Delfland, waarna de buitendiensten in actie komen om de oorzaak van de sterfte vast te stellen en adequate maatregelen te nemen om de oorzaak van het probleem weg te nemen en de dieren te redden.

2.6 Toezicht en handhaving

In eerste instantie ligt de verantwoordelijkheid voor het welzijn van een dier bij de eigenaar of verzorger. Voor de aanpak van mishandeling of verwaarlozing van dieren zijn, naast de politie, de nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit (nVWA) en de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (LID) verantwoordelijk. De nVWA richt zich daarbij op de landbouwhuisdieren, de LID op gezelschapsdieren.

Het college heeft geen wettelijke taak bij toezicht en handhaving op dierenwelzijn. Wel zijn er gemeentelijke voorschriften in de Algemene Plaatselijke Verordening opgenomen met betrekking tot overlast door dieren. Deze APV bevat ten aanzien van dieren:

2:57 Loslopende honden (aanlijngedod op bepaalde plaatsen)

2:58 Verontreiniging door honden (opruimplicht)

2:59 Gevaarlijke honden (optie tot aanlijngedod en muilkorfgedod)

2:60 Houden van hinderlijke of schadelijke dieren (optie tot aanwijzen van plaatsen waar bepaalde dieren niet gehouden mogen worden)

- Vanuit 2:60 een aanwijzingsbesluit voor het verbod op het houden van hanen binnen de bebouwde kom.

2:62 Loslopend vee (verplichting voor een afscheiding met de weg bij loslopend vee)

2:64 Bijen (verbod om bijen op bepaalde plaatsen te houden)

2:64a Verontreiniging door paarden, pony's e.d. (opruimplicht bij paarden)

Uit oogpunt van deregulering en efficiënte inzet van overheidsmiddelen moet terughoudendheid worden betracht met aanvullende gemeentelijke regels. Meer gemeentelijke regels vraagt om extra inzet van gemeentelijke handhavers en leidt daardoor tot extra kosten. Dit neemt echter niet weg dat iedere burger de verplichting heeft om dierenmishandeling en verwaarlozing van dieren te melden bij de in deze paragraaf genoemde instanties. De gemeente gaat in 2016 de APV wijzigen, waarbij onder andere wordt gekeken naar nut en noodzaak van artikelen met betrekking tot overlast door dieren.

In het kader van de volksgezondheid maken we onderscheid tussen plaagdieren die effect hebben op de volksgezondheid (zoals de eikenprocessierups) en plaagdieren die vooral tot economische schade leiden (bijvoorbeeld ganzen, ratten en snuitkevers). Voor schadebestrijding biedt de Flora- en faunawet de mogelijkheid diersoorten aan te wijzen die bestreden mogen worden door daartoe aangewezen personen met wettelijk toegestane vangmiddelen. In het openbaar groen komen soms insectensoorten voor die een plaag kunnen vormen. Denk hierbij aan luizen, verschillende rupsen, enz. Wij bestrijden in principe niet tenzij dit 'gevaar' oplevert voor de volksgezondheid. Wij

bestrijden bv. beperkt de eikenprocessierups waarvan de haren irritatie kunnen geven. Bestrijding is zoveel mogelijk biologisch.

We hebben hiervoor een meldpunt via het Meldpunt Leefomgeving. Zie hiervoor de gemeentelijke website <http://www.pijnacker-nootdorp.nl/loketten/product/ongediertebestrijding-plaagdieren.htm>

3 Hoe is het gesteld met dierenwelzijn in Pijnacker-Nootdorp

We maken onderscheid tussen gehouden dieren en in het wild levende dieren. Voor het welzijn van in het wilde levende dieren worden, naast de wettelijk verplichte maatregelen, ook andere maatregelen getroffen. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg en beheer van ecologische verbindingzones en leefgebieden, faunapassages, schuilplaatsen (stobbenwallen, takkenrillen). We maken natuurvriendelijke oevers mogelijk en waar nodig leggen we kolkloze wegen aan en uitklimvoorzieningen om te vermijden dat dieren (veelal padden) in kolken terecht komen en sterven. De belangrijkste en meest kansrijke gebieden voor deze maatregelen zijn aangegeven in de Ecologische Kaart.

Hieronder een foto van zogenaamde paddentegels in Klapwijk.

Met de verschillende dierenklinieken, dierenartsen en politie in onze gemeente en met de Dierenbescherming, Dierenambulance, dierenasiels in de regio, is contact geweest over het welzijn van dieren in onze gemeente. Daarin valt op dat gegevens over bijvoorbeeld aantallen dieren en meldingen van dierenmishandeling nauwelijks worden bijgehouden, dan wel onder de privacywetgeving vallen. De Dierenbescherming gaf aan dat zij ook aantallen zonder naam en/of situatie niet mogen verstrekken. De dierenpolitie had wel enkele cijfers beschikbaar. Bij de dierenpolitie zijn de afgelopen jaren meldingen gedaan, waarbij de dierenpolitie onderzoek heeft gedaan naar het welzijn van dieren. Het gaat om 38 onderzoeken in 2013, 14 in 2014 en 16 in 2015.

Ondanks dat er weinig cijfers bekend zijn, zijn de bevindingen van de verschillende partijen gelijklopend, in die zin dat mishandeling sporadisch voor komt. Bij mishandeling of in geval van bijtgrage honden, wordt naast de politie soms ook de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) gebeld. De LID pakt zaken verder op van de politie, nadat uit hun onderzoek is gebleken dat de

expertise van de LID gewenst is en/of de zaak in aanmerking komt voor het bestuursrecht. Over het algemeen wordt door de dierenartsen in onze gemeente ervaren dat de meeste mensen goed zijn voor hun dieren en het beste ermee voor hebben. Soms wordt het als moeilijk ervaren de grens te trekken tussen mishandeling en te lang wachten om met een klacht naar de dierenarts te gaan. Ook is er onwetendheid bij eigenaren van huisdieren ten aanzien van voeding, waardoor sommige dieren te dik worden. Dierenklinieken en dierenartsen geven hierover informatie en voorlichting.

Vanuit de Dierenambulance Haag e.o. hebben we doorgekregen dat in 2014 en 2015 vanuit deze gemeente geen meldingen zijn geweest, waarin sprake was van een verwaarloosde of mishandelde dieren. Wat de huisdieren betreft gingen de meeste meldingen om weggelopen/zwervende dieren (soms in goede conditie, soms verzwakt en mager), verkeersslachtoffers of zieke en gewonde dieren.

Onderstaande foto brengt het werk van de dierenambulance in beeld, waarbij een zwanenfluisteraar werd ingezet met een groot vangnet, omdat een zwaan te weinig ruimte had in de sloot om weg te kunnen komen. De zwaan werd behendig gevangen en op verwondingen gecontroleerd. Het bleek dat deze nog gewoon 'luchtwaardig' was. Vervolgens werd de zwaan weer losgelaten. De foto's zijn van Regio15.nl.

4 Educatie en voorlichting

Educatie en voorlichting spelen een belangrijke rol bij het bevorderen van dierenwelzijn. De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft reeds lange tijd ervaring met natuur- en milieueducatie. Scholieren in het basisonderwijs kunnen bij de Papaver leren over biodiversiteit, grondstoffen en kringlopen, duurzame energie en een gezonde en eerlijke leefstijl. Onderdeel van het programma is het thema Dieren&Voeding, dat met de Dierenbescherming Haaglanden en het Voedingscentrum wordt verzorgd. Voor de periode 2016-2018 maakt natuur- en milieueducatie opnieuw onderdeel uit van de Lokaal Educatieve Agenda, waarbij we inzetten op de doelgroep 0-18 jaar. Alle kinderen in die doelgroep laten we via het onderwijs kennis maken met natuur- en milieueducatie.

Wat betreft voorlichting zijn er diverse websites van regionale en landelijke dierenorganisaties, zoals die van de Dierenbescherming en de Dierenambulance, die uitgebreide informatie en voorlichting over dierenwelzijn geven en gastlessen verzorgen in het onderwijs. Dat neemt niet weg dat ook de gemeente via haar website kan bijdragen aan voorlichting over omgang met dieren en verantwoord huisdierenbezit. Daarom wordt in de komende periode de website van de gemeente aangevuld met informatie over dieren en dierenwelzijn.

5 Uitgaven t.b.v. dierenwelzijn Pijnacker-Nootdorp

Pijnacker-Nootdorp erkent met deze nota het belang van dierenwelzijn in alle facetten. We doen al veel aan dierenwelzijn en gesterkt door de signalen vanuit het veld, dat het dierenwelzijn in onze gemeente over het algemeen niet in het geding is en er landelijk veel is gereguleerd, vinden wij het niet nodig om nieuw of aanvullend beleid te formuleren. Uit oogpunt van deregulering en efficiënte inzet van overheidsmiddelen gaan wij terughoudend om met aanvullende gemeentelijke regels.

De uitgaven ten behoeve van dierenwelzijn, zijn als volgt verdeeld:

Activiteit	Organisatie	Bedrag in €
Dierenopvang	St. Dierenhospitaal en ambulance Den Haag	11.500
² Ecologische kaart	Diverse uitgaven	36.000
Dierenopvang	St. Streekdierentehuis 't Julialaantje te Rijswijk	12.350
Natuur- en milieueducatie	De Papaver, Delft	7.000
Totaal € 66.850		

---

² Bij inrichtings- en herontwikkelingsprojecten worden de kosten van de aanleg van faunavoorzieningen in combinatie met inrichtings- en herontwikkelingsprojecten meegenomen, wat efficiënte in de uitvoering oplevert. De uitgaven voor de aanleg van stobbenwallen en takkenrillen zijn vaak beperkt en zijn de kosten er wel, dan worden die gedekt uit het budget van de ecologische kaart.

bezoek Oranjeplein 1, 2641 EZ Pijnacker

post Postbus 1, 2640 AA Pijnacker

telefoon 14 015

e-mail info@pijnacker-nootdorp.nl

internet www.pijnacker-nootdorp.nl